

A felelős szerkesztő jegyzete

A harmincadik WSO

Nem vertük a dobokat, hogy kerek évfordulónk van, mekkora nagy ünnep ez... Tettük csendesen, amit tehattünk – korlátok és korlátozások közepette végeztük önként vállalt feladatunkat. Talán azért sem írtuk ki a három ikszet mindenhová, mert a jól ismert kényszerű okok miatt nagyon más lett a tavalyi év és az idei is. És egyáltalán nem biztos, hogy minden megkezdett egészenk számít. A huszonkilencedik WSO-ra neveztem, de a harmincadikra érkeztem??? A sorszámok innen kezdve elvesztették jelentőségüket. Csak a pályázatokat érdekelhetete talán, de azt hiszem, őket sem igazán, hogy most melyik, hányadik országos találkozó az, amin éppen vagyunk vagy voltunk. Az számított csak, hogy történt-e valami.

Nem számít világmegváltó ötletnek, de egyszerűsít: javaslom és képviselem is, hogy csak az adott év, a dátum szerepeljen megkülönböztetésként a WSO elnevezésében, és ne a sok-sok iksz a római számokban.

WSO – 2021

Azzal a soha nem várt és nem remélt tudással kezdtünk bele a szervezésbe, amit az előző tanév, az előző „WSO-évadunk” világhírű tapasztalata hozott: tudtuk, hogy semmi nem biztos, és ami annak látszik, az pedig végképp nem.

Beszámítottuk azt is, hogy bármilyen szervezési lépést teszünk, várhatóan szükség lesz az ismételt átszervezésre. Rosszabb esetben átszervezések sorára. Éppen ezért már az országos felmenő rendszerű eseménysorozat elindításakor, a kiírás fázisában is számot vetettünk azzal, hogy csak egy szokatlanul rugalmas tervnek lehet esélye arra, hogy a végén lesz is belőle valami. Éppen ezért próbáltunk, amennyire csak lehet, be- és megengedőek lenni, kinyitni minden általunk ismert kaput. Az hamar látható volt, hogy a fő cél a magyar gyermekszínházi életben tartása lesz, kevésbé „dramatizálva”: a folytonosság biztosítása. Minden lépésünk mögött ennek kell meghúzódnia.

Meghirdettük a 2021-es esztendő országos találkozóját.

Regisztráltattuk a csoportokat, ha valaki az előző évben már megtette ezt, akkor azt érvényesként kezeltük, nem kellett újra beadnia, legfeljebb megerősítenie. Jöhet rég elkészült vagy régóta készülő előadás is, jöhet, ami nincs készen, de már valami megmutatható belőle, és jöhet csoport előadás nélkül, akár bemutató próbával, vagy próbarészlettel, de minden nélkül is, akár csak azzal a szándékkal, hogy mi „jövőre szeretnénk színházzal foglalkozni”, és most megnézzük, mások miként csinálják, hol tartanak. Ha úgy adódik, akkor egy csoport több előadással is örömmel látott vendég lesz. És hozhatók alkalmi műsorok, köztük az ünnepi műsorok is.

Ami eleinte a legnagyobb munka – szerveztük a megyei és fővárosi partnerséget: azon szervezetek és intézmények sorát, akik az összes létező bizonytalanság ellenére kinyilvánították szándékukat, hogy ha mód lesz rá, akkor megrendezik a WSO valamelyik szintjén a megyei, fővárosi-kerületi, vagy éppen a regionális bemutatót. No, meg az országost. És ehhez sikerült szervező partnerek sorát találni. Nem mindig a lelkesültség volt csak a csatlakozás mögött: néha prózai volt adta a háttér: kaptunk tavaly támogatást, elkölteni nem tudtuk, visszaadni butaság lenne, hátha most meglesz a „fedezet”.

És szerveztük a zsűrit is: a minden évben frissített zsűrilistánkon szereplő kollégáink is vállalták a közreműködést: ha lehet menni, ők tenni fogják a dolgukat. (A frissítés többnyire fiatalítást jelentett.)

2021-ben az újabb lezárások az iskolákat hamar érintették. A művészeti csoportok, szakcsoportok munkáját – főleg, ha több osztályból érkeztek a csoport tagjai – eleve blokkolták a rendelkezések. Amikor végre jött a feloldás (a tanulók életkorától függően különböző időpontokban), akkor annyi mindent kellett pótolni az iskolákban, hogy a csoportmunka vagy nem is indult újra, avagy indult, de redukált formákban – a sokadik helyre szorult.

Mindennek együtt köszönhető az, hogy 2021 tavaszán valós térben, személyes találkozással jóformán semmit nem lehetett szervezni.

Online: aminek teret adhattunk, az a „tavalyról megmaradt”, vagyis az előző tanévben, esetleg az első félévben létrejött előadásokról, sok esetben inkább megkezdett próbafolyamatokról készült felvételek bemutatása: az *online szemlézés*. Meglepően és meglehetősen sok felvételt kaptunk. Ezeket három csomagban tettük elérhetővé a rendelkezésünkre álló online felületen. Véleményeztük is az előadásokat, melyekről szintén online formában szakmai beszélgetés is létrejött.

Igen, ezek szakmai események voltak, fontossá váltak, de természetesen csak töredékesen tudtak valamit is (ha egyáltalán tudtak) pótolni abból, ami addig megszokott és természetesnek mondható volt. A szakembernek az „online” is adott valamit, de a gyerekek abból az élményből, ami velejárója volt az „offline” találkozóknak, semmit sem.

A járvány miatti szabályozás nálunk jóformán mindent ellehetetlenített, míg a helyzetet valamivel szabadabban kezelő területeken (*más országban* – erről a DPM előző lapszámának szerkesztői jegyzetében írtunk már), ha nem is a legjobb évek formáját hozva, de létrejöttek találkozók, azok összes pozitív hozadékaival: az utazással, a személyes jelenléttel, a találkozással, a sikerrel, a tapssal vagy éppen a közös tréningekkel.

Nem adtuk fel: 2021 nyarának végén ismét meghirdettük a nem is kissé leegyszerűsített felmenő rendszert, az őszi gyermekszínjátszó találkozók sorát. Ehhez természetesen új időpontokat, néha új szervező partnereket, vagy csak éppen új helyszíneket kellett találnunk.

Találtunk, ha nem is mindenütt. És vihettünk tovább előadásokat az online mustrából is.

Mindenki tudja, a gyermekszínjátszó csoportok nem úgy működnek, hogy bemennek ősszel az iskolába, művelődési házba, egyházi közösségi térbe, ki hová tud, és ripsz-ropsz összehoznak egy fesztiválon is indítható előadást. Csoport épül előbb, közösségépítés párhuzamosan az egyéni fejlesztőmunkával, közös témakeresés, rengeteg improvizáció, és előbb-utóbb a bizonyosság, hogy mit is kell csinálnunk, majd jóval később arról is valamiféle közös tudás, hogy azt a „mit” „hogyan” kéne. Mire ide eljutunk, áprilisen tart a naptár... Ha a csoportvezető felől nézzük, akinek van előadása szeptemberben vagy október elején, az megőrizte, tovább vitte valamiért, például azért, mert éppen nem végzősökből állt a csoportja... „Van még benne”, mert kevés előadás volt belőle, nem tudta eleget játszani a tanév vége felé. Az is megeshet, hogy nem készült el tavasszal vagy a nyár elejére, és ősszel fejezi be.... És talán azért is, mert a darab maradt meg összekötő kapocsnak a csoport számára. A részvétel egy akármennyire is korlátozott hatókörű megyei bemutaton összeránthatja a csoportot és ehhez egy darab vagy darabrészellet jó beugrónak tűnik: mégsem megyünk üres kézzel.

Nem találgatunk tovább. Volt olyan megyei találkozó, ahol csak tréninget vezettek a máskor zsúrozó kollégáink, és olyan is akadt, ahová mindenki előadással érkezett.

Az magában egy csoda, hogy az őszi szünet első napjaira összehozható volt az országos gyermekszínjátszó fesztivál, és nem is akármilyen programmal. Nagy köszönet utólag is a befogadó

városnak, Pécsnek, kiemelten az Apolló Kulturális Egyesület és a Bóbita Bábszínház munkatársainak: nélkülük ez a rendezvény nem jött volna létre. És még mindig csodaszamba megy a Zsolnay Kulturális Negyed, ott eltölteni pár napot, nem akármilyen program. Lapunkban beszámolunk az október első három hetében megtartott megyei vagy regionális hatókörű találkozóról, időnként teljesen tárgy- és leltárszerűre sikeredett rövid beszámolók mellett néhány alaposabban kidolgozott írás is olvasható a következő oldalakon. Külön ajánlom az olvasó figyelmébe az országos fesztivál zsűrijének visszatekintését.

Nem jelent meg a pályázati kiírás... Az országos fesztivál nem csak bemutatósorozat, hanem szakmai fórum. „Szakmáztunk” is: egészen pontosan lehetett látni a fesztivál alatt a közeljövőt, mert nem jelent meg 2021 augusztusában, de szeptemberében sem az a pályázat, ami évtizedek óta lehetővé és tervezhetővé tette a hagyományosan a naptári év első felében megrendezésre kerülő országos, felmenő rendszerű találkozók támogatását. Akkor még úgy gondoltuk, hogy a pályázati kiírás elmaradása, ez a komoly szakmai hiba még jóvá tehető, a hatására előre láthatóan kialakuló helyzet rendezhető.

Annak a pályázatnak a szerepe, aminek a döntése már decemberben meg kellett volna, hogy szülessék, hogy januárban a rendezvények elindíthatók, szervezhetőek legyenek, az nem pótolható egy olyan január végi kiírással, amire a döntés májusban születik meg, illetve válik nyilvánossá, a pénz meg ki tudja mikor érkezik majd. (Maga az anyagi keret is roppant szűk volt, továbbá a teljes naptári évre kellett intézményeken, szervezeteken belül versenyeztetni a programokat, ráadásul a pályázók csak egy-egy témát adhattak be.)

A mi szakterületünkön dolgozó civil szervezetek nem tudnak átcsoportosítani, mert nincs miből: akik programtámogatással végzik munkájukat a köz érdekében, mert működési támogatás nem jut nekik, azoknak nincs miből áthidalni a pénzügyi nihilt, az éppen be nem érkező támogatásokat. Ennek eredményeként nem hirdethetik meg azt a programot, amiről tudják, hogy hagyománya és jelenbeli értéke egyaránt jelentős, ami nekik személyesen is fontos, de amibe belekezdeni – pénz nélkül! – könnyen az érdeklődők, az érintettek teljes becsapása lenne, felelőtlen megoldás.

A kulturális irányítás vezetőihez kellett fordulnunk a helyzet átmeneti rendezése érdekében. Tettük is. (Ennek a krízisnek a folytatása 2022-es számainkban várható. Reméljük, lesz támogatás a megjelentetésükhöz...)

Támogatók: A 2021 őszén lebonyolított országos gyermekszínházi találkozót támogatója a Nemzeti Kulturális Alap Közművelődés Kollégiuma, az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő és a Nemzeti Tehetség Program volt.

A program megvalósítását támogatta intézményeinek díjmentes rendelkezésre bocsájtásán keresztül Pécs Megyei Jogú Város, és rengeteg befektetett energiával segítette az Apolló Kulturális Egyesület.

E lapszámunkban a 2021-es WSO beszámolóit követően olvasható egy izgalmas munkába betekintést adó műhelynapló – beszámoló a MesterCraft csoport *Kockó* című előadásának (és rövidfilmjének) létrejöttéről, a játék, a tréningmunka, a színházi felől indulva, a szöveg születésén át a majdnem létrejött színházi előadásig, és azt követően a rövidfilm készítéséig tartó folyamatról.

